

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 532/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Z. H., D., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Š. N., D., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom M. D. pri vybavovaní petície „*Petícia vlastníkov a užívateľov garáží na ... v D. podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve*“ a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Z. H. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2011 doručená sťažnosť JUDr. Z. H., D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Š. N., D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva obracať sa sám alebo s inými vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na

štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami (ďalej len „petičné právo“) podľa čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom M. D. (ďalej len „mesto“) „*pri prešetrení a vybavení*“ petície „*Petícia vlastníkov a užívateľov garáží na ... v D. podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve*“ (ďalej len „petícia vlastníkov garáží“).

V sťažnosti sa okrem iného uvádza:

«Odporca (mesto, pozn.) dňa 7. 9. 2009 pod č. 1089/2/Výst/2009-003/SOÚ vydal stavebné povolenie, ktoré sa dotýka okrem iných pozemkov aj hlavného prístupu - parc. č. ... a ktorým povolil žiadateľovi stavbu „Rozšírenie teplovodných rozvodov v meste D.“. Následne odporca svojim rozhodnutím č. 2404/031/2011 zo dňa 9. 3. 2011 povolil zvláštne užívanie cesty - rozkopávku miestnej komunikácie, chodníka a verejnej zelene v záujme stavby „Rozšírenie teplovodných rozvodov v meste D.“. Pre túto ústavnú sťažnosť má relevanciu rozkopávka miestnej komunikácie, chodníka a verejnej zelene na ...

Na základe vyššie uvedených povolení sa začiatkom apríla 2011 začali výkopové práce na ... v D., t. j. aj na parcele č. ..., najprv v podobe odstránenia asfaltového povrchu vozovky a výkopu montážnej jamy. Tieto práce však postupovali pomaly, napr. až koncom mája 2011 sa znemožnil celkový prístup ku garážam a tento stav trval do 19. 8. 2011, kedy miesto montážnych jám sa spevnilo betónom.

Keďže vychádzajúc z doteraz spozorovaného pracovného tempa zamestnancov pracujúcich na výkopových prácach bola jasná dlhodobá nemožnosť prístupu k našim garážam a ich riadneho užívania, dňa 31. 5. 2011 sme ako vlastníci garáží pripravili a dňa 2. 6. 2011 podali na mestský úrad odporcu petíciu domáhajúc sa v nej znovunastolenia nášho neobmedzeného vlastníckeho (resp. užívacieho) práva. Petíciu podpísali aj takí vlastníci, ktorí vlastnia viac garáží v danej lokalite (napr. A. B. alebo A. W., ktorí spolu vlastnia až 13 garáží).

Ustanovením § 5 ods. 7) zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve je daná doba 30 pracovných dní plynúcich od doručenia petície na prešetrenie a vybavenie petície ako aj

na oznámenie výsledku vybavenia petície. V mojom prípade táto lehota uplynula dňa 14. 7. 2011, avšak petícia nebola nijako vybavená.

Dňa 3. 8. 2011 mi bol doručený list odporcu, datovaný ku dňu 15. 7. 2011, v ktorom mi oznamuje predĺženie doby na vybavenie petície z dôvodu, že petícia má byť predložená na najbližšie zasadnutie mestského zastupiteľstva. Doba dodatočne predĺžená na vybavenie petície uplynula dňa 25. 8. 2011.

Z oznámenia odporcu na moju žiadosť o poskytnutie informácie vyplýva, že v čase po doručení petície na mestský úrad odporcu sa konali zasadnutia mestského zastupiteľstva v dňoch 28. 6. 2011 a 19. 7. 2011.

Dňa 20. 7. 2011 som podal sťažnosť na nečinnosť orgánu verejnej správy pri vybavení petície - pritom som vychádzal z ustanovenia § 7 ods. 2) zákona o petičnom práve, ktoré pre kontrolu vybavenia petície predpokladá podanie sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach. Doba 60 pracovných dní na vybavenie sťažnosti uplynula dňa 14. 10. 2011. Odporca dňa 23. 9. 2011 doručil odpoveď na podanú petíciu, v ktorej oznamuje, že petíciu nepredkladá mestskému zastupiteľstvu z dôvodu ukončenia stavebných prác a obnovy užívacieho práva ku garážam. Na sťažnosť ale nereagoval.

K uvedenému postupu odporcu prednášam tieto námietky, ktoré tvoria základ tejto ústavnej sťažnosti:

1. odporca zmaril moje petičné právo, pričom toto zmarenie petičného práva spočíva v nerešpektovaní zákonného príkazu ustanoveného zákonodarcom v podobe doby na vybavenie petície. Zákonodarcom určená doba zrejme nebola stanovená ako následok jeho voľnej úvahy, ale práve naopak, účelovo s cieľom poskytnúť v merite petície relatívne včasnú a primeranú reakciu na to povolaného orgánu verejnej správy. Odporca mal možnosť petíciu prejednať na zasadnutí mestského zastupiteľstva napr. dňa 28. 6. 2011 alebo dňa 19. 7. 2011, ale sa tak nestalo. Následná reakcia odporcu v období od 20. 7. 2011 až dodnes sa vyznačuje nečinnosťou odporcu, resp. pre ňu je príznačný ignorantský prístup k ústavným právam vlastných občanov. Odporca na moje podanie meritórne nereagoval ani v dodatočne predĺženej dobe na vybavenie petície ani v dobe na vybavenie sťažnosti. Uvedený postup odporcu mal priamy dopad aj na moje vlastnícke právo. I keď odporca oznámil, že petíciu nepredloží mestskému zastupiteľstvu, žiadne iné riešenie neprijal, nakoľko vec sa vyriešila bez pričinenia odporcu nadväzujúceho na petíciu.

2. odporca v povoloacom konaní (stavebné povolenie a povolanie na zvláštne užívanie cesty) sa nezaoberal ochranou vlastníckeho práva subjektov dotknutých výkopovými prácami, nakoľko uvedené dve povolenia neobsahujú žiadnu zmienku týkajúcu sa opatrení eventuálne požadovaných odporcom ako orgánom verejnej správy na žiadateľovi (investorovi) v záujme ochrany vlastníckeho práva iných dotknutých subjektov. I keď počas výkopových prác sa na mestskom úrade odporcu opakovali sťažnosti občanov, odporca sa obmedzil na 3 písomné výzvy adresované investorovi, S., s. r. o. D. na dodržanie podmienok.

Ústavný súd SR napr. v konaní č. IV. ÚS 409/2010 sa vyjadril v otázke petičného práva, keď uviedol, že medzi komponenty ústavne zaručeného petičného práva patrí povinnosť petíciu prijať, ďalej povinnosť vybaviť ju, teda vecne sa zaoberať jej obsahom v lehote, ktorá neznemožní dosiahnutie jej účelu a v rozsahu a spôsobom, ktorý vychádza z povahy kompetencie a postavenia orgánu verejnej moci, proti ktorému petícia smeruje a ďalej povinnosť písomne oznámiť výsledok vybavenia osobe, ktorá ju podala. Ak má mať vybavenie petície nejaký zmysel z hľadiska jej predkladateľov, musí k nemu dôjsť v primeranej dobe od jej podania. Ústavný súd SR viackrát judikoval, že porušenie (prekročenie) zákonom stanovenej doby 30 pracovných dní (prípadne predĺžených o ďalších 30 pracovných dní) nie automaticky znamená porušenie základného práva garantovaného ústavou a medzinárodnými dokumentmi, a preto posudzuje otázku možného porušenia základného práva sťažovateľa aj z toho hľadiska, či nedodržaním poriadkových dôb bol alebo nebol zmarený základný účel, či zmysel sledovaný petíciou.

Je nepochybné, že odporca mal možnosť reagovať na petíciu napr. prostredníctvom stavebného úradu alebo na zasadnutí mestského zastupiteľstva v dňoch dňa 28. 6. 2011 alebo dňa 19. 7. 2011.

Taktiež je nepochybné, že stavebné práce nepostupovali rýchlo, čo uznal aj investor -spoločnosť S., s. r. o. D., napr. v článku D. č. 14, ročník 19. ročník zo dňa 20. 7. 2011 pod názvom „Nečakané 'prekvapenia' brzdili tempo prác“. Tieto práce nakoniec boli ukončené, a to bez príspevia odporcu.

Je tiež nepochybné, že v čase iniciovania petície ako vlastníci a užívatelia garáží sme pociťovali nemožnosť ich riadneho užívania ako takú okolnosť, na ktorú sme sa snažili nájsť riešenie.

Mám za to, že je dôvodné priznať primerané finančné zadosťučinenie, hoci aj len v symbolickej výške, nakoľko iný prostriedok nápravy neprichádza do úvahy. Spôsobený následok nie je možné inak napraviť, než poskytnutím primeraného finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na (oneskorené) dokončenie stavebných prác petícia v súčasnosti nemá opodstatnenie a vďaka postupu odporcu nemôže byť reč o včasnej reakcii na aktuálnu spoločenskú potrebu dotknutej skupiny vlastníkov, ktorí minimálne 3 mesiace boli vylúčení z užívania svojho majetku. Pre dokreslenie potreby včasnej reakcie odporcu na vzniknutú situáciu uvádzam, že počas obdobia nemožnosti užívania garáží 3 autá z tých, ktoré inak sú garážované a boli nútené zaparkované na verejnom priestranstve, boli poškodené trestnou činnosťou. Žiadaná suma má pre mňa principiálny význam, ktorý pramení z nečinnosti odporcu ako orgánu verejnej moci. Problém, z ktorého sa vzišla petícia nakoniec sa vyriešil sám - bez akéhokoľvek príspevia odporcu. Takto sa petícia javí ako „zbytočná“.»

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

«Základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1) Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľa podľa čl. 27 ods. 1) Ústavy SR postupom M. D. pri prešetrení a vybavení petície „Petícia vlastníkov a užívateľov garáží na ... v D. podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve“ podanej dňa 2. 6. 2011 bolo porušené.

M. D. je povinné zaplatiť sťažovateľovi 1,- € titulom primeraného zadosťučinenia, a to v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

M. D. je povinné nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania titulom odmeny právneho zástupcu sťažovateľa vo výške 261,82- €, a to v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu

návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Sťažovateľ tvrdí, že postupom mesta pri vybavovaní petície vlastníkov garáží malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 27 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. K porušeniu základného práva podľa čl. 27 ods. 1 ústavy malo dôjsť postupom mesta, resp. jeho nečinnosťou, ktorá spočíva v *„nerespektovaní zákonného príkazu ustanoveného zákonodarcom v podobe doby na vybavenie petície“* (ďalej aj „námietka porušenia základného práva podľa čl. 27 ods. 1 ústavy“). Druhá námietka sťažovateľa sa dotýka (ne)konania mesta, ktoré *„v povoľovacom konaní (stavebné povolenie a povolenie na zvláštne užívanie cesty) sa nezaoberal ochranou vlastníckeho práva subjektov dotknutých výkopovými prácami, nakoľko uvedené dve povolenia neobsahujú žiadnu zmienku týkajúcu sa opatrení eventuálne požadovaných odporcom ako orgánom verejnej správy na žiadateľovi (investorovi) v záujme ochrany vlastníckeho práva iných dotknutých subjektov.“*, čím malo dôjsť k porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu (ďalej aj „námietka porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu“).

Podľa čl. 27 ods. 1 ústavy petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

V súlade s čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

II.1 K námietke porušenia základného práva podľa čl. 27 ods. 1 ústavy

Ústava vo svojom čl. 27 ods. 1 zaručuje každému petičné právo, ktoré vymedzuje tým spôsobom, že každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami. Takto vymedzené subjektívne právo je priamo aplikovateľné (I. ÚS 38/94), v rovine zákonnej je však jeho výkon ďalej upravený predovšetkým zákonom o petičnom práve. Ústavný súd sa vo svojej doterajšej judikatúre zaoberal obsahom uvedeného základného práva, pričom vymedzil niektoré jeho komponenty tak vo fáze zostavovania petície (pozri II. ÚS 44/00), ako aj vo vzťahu k jej vybaveniu (pozri napr. III. ÚS 4/08, III. ÚS 266/08, IV. ÚS 409/2010).

Ústavný súd vo svojej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého petičné právo ako základné právo zahrnuté do politických práv predstavuje jednu z foriem priamej demokracie. Je jedným z prostriedkov, prostredníctvom ktorých dochádza k uplatneniu princípu suverenity občanov zakladajúceho ich legitímny nárok zúčastňovať sa na správe vecí verejných (napr. PL. ÚS 42/95).

Základné právo jednotlivca obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi, sťažnosťami zaručuje fyzickým osobám, ale aj právnickým osobám nikým nerušený výkon petičného práva aj s prihliadnutím na čl. 2 ods. 3 ústavy za predpokladu, že nie sú prekročené jeho medze určené v čl. 27 ods. 2 a 3 ústavy (petíciou nemožno vyzývať na porušovanie základných práv a slobôd ani zasahovať do nezávislosti súdu).

Aj vzhľadom na skutočnosť, že základné právo zaručené v čl. 27 ods. 1 ústavy nie je vymenované medzi základnými právami, ktorých sa v zmysle čl. 51 ústavy možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto práva vykonávajú, možno petičné právo charakterizovať ako právo aplikovateľné priamo z ústavy, t. j. základné právo na bezprostrednú realizáciu ktorého nie je potrebné prijatie príslušného zákona.

Ak však takýto zákon existuje [v danom prípade ide o zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o petičnom práve“)], je bez akýchkoľvek pochybností potrebné postupovať podľa neho, prihliadajúc pritom na generálne interpretačné pravidlo, v zmysle ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou (ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre vyvodzuje toto pravidlo predovšetkým z čl. 152 ods. 4 ústavy, pozn.).

Podľa § 1 ods. 1 zákona o petičnom práve každý má právo sám alebo spoločne s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy (ďalej len „orgán verejnej správy“) so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami (ďalej len „petícia“).

Zákon o petičnom práve vo všeobecnosti podrobnejšie špecifikuje možnosti realizácie petičného práva (najmä § 1 až § 5). Pre naplnenie petičného práva zaväzuje tento zákon príslušný orgán verejnej správy, aby petíciu prijal a v určenej lehote písomne odpovedal tomu, kto petíciu podal, alebo tomu, kto zastupuje členov petičného výboru. K úplnému naplneniu petičného práva dochádza momentom, keď osoba, ktorá petíciu podala, alebo osoba poverená zastupovať petičný výbor v styku s príslušným orgánom štátu (ďalej len „osoba, ktorá petíciu podala“) dostala písomnú odpoveď o spôsobe vybavenia petície (obdobne napr. I. ÚS 38/95). Výnimku v tomto smere ustanovuje § 5 ods. 5 zákona o petičnom práve zbavujúci príslušný orgán povinnosti prešetriť petíciu v prípade, keď osoba, ktorá petíciu podala, neodstráni aj napriek výzve v určenej lehote vecné nedostatky petície brániace jej prešetreniu. Ďalšiu výnimku ustanovuje § 5 ods. 6 zákona o petičnom práve, ktorý umožňuje v prípade obsahovo totožných petícií v tej istej veci oznámiť osobám, ktoré petície podali, stanovisko a spôsob vybavenia pôvodnej petície, v prípade hromadného podávania petícií aj formou oznámenia vo verejných informačných prostriedkoch, v miestnej tlači alebo prostredníctvom miestneho rozhlasu.

Orgán verejnej správy, ktorý petíciu prijal, je povinný posúdiť jej obsah. Ustanovenie § 5 ods. 7 zákona o petičnom práve určuje orgánu verejnej správy príslušnému na vybavenie

petície povinnosť prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Výsledok vybavenia petície písomne oznámi do 30 pracovných dní od doručenia petície alebo od odstránenia jej nedostatkov osobe, ktorá petíciu podala. Ak nie je možné vybaviť petíciu v tejto lehote, písomne tejto osobe oznámi, že petícia bude vybavená v ďalšej 30-dňovej lehote.

Uvedené kritériá predstavovali východisko pre posúdenie namietaného porušenia uvedeného základného práva sťažovateľa. S ohľadom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu možno zhrnúť, že medzi komponenty ústavou garantovaného petičného práva potom, ako bola petícia podaná, patrí v prvom rade povinnosť prijať petíciu. Pokiaľ podaná petícia spĺňa formálne náležitosti, je orgán verejnej moci, ktorému bola petícia určená, povinný vybaviť ju, teda vecne sa zaoberať jej obsahom v lehote, ktorá neznemožní dosiahnutie jej účelu, a v rozsahu a spôsobom, ktorý vychádza z povahy kompetencie a postavenia orgánu verejnej moci, proti ktorému petícia smeruje, a písomne oznámiť výsledok vybavenia osobe, ktorá ju podala.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že mesto ako stavebný úrad príslušný podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) vydalo 7. septembra 2009 stavebné povolenie na stavbu „Rozšírenie teplovodných rozvodov v meste D.“ (ďalej len „stavebné povolenie“) stavebníkovi – obchodnej spoločnosti S., s. r. o., zastúpenej jej konateľom Ing. P. B. (ďalej len „stavebník“). Na základe stavebného povolenia následne mesto vykonávajúc miestnu štátnu správu vo veciach miestnych a účelových komunikácií (oddelenie územného plánovania, výstavby a dopravy mesta) rozhodnutím sp. zn. 2404/031/2011 z 9. marca 2011 vydalo v súlade s ustanoveniami zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“) povolenie na zvláštne užívanie cesty [«*rozkopávku miestnej komunikácie, chodníka a verejnej zelene v záujme stavby „Rozšírenie teplovodných rozvodov v meste D. »* (ďalej len „povolenie na užívanie cesty“)] vzťahujúce sa aj na ..., a to na dobu určitú od 14. marca 2011 do 31. augusta 2011. Dňa 2. júna 2011 bola mestu doručená petícia vlastníkov garáží, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Rekonštrukciou teplovodu na ... v D. je znemožnený prístup k našim garážam, a to tak autom, ako aj pešo. Prebiehajúcimi stavebnými prácami naše garáže sú nevyužiteľné pre zrušený prístup k nim. Napriek tomu, že sme vlastníkami alebo oprávnenými užívateľmi garáží, sme nútení svoje autá zaparkovať mimo týchto garáží, často aj mimo priameho dohľadu. Máme za to, že uvedené konanie držiteľa stavebného povolenia, investora a realizujúcej stavebnej firmy vykazujú znaky núteného obmedzenia vlastníckeho práva... Svojou petíciou sa domáhame nápravy zjavne nezákonného stavu, a to pokiaľ možno nariadenia vykonania takých úkonov, uložených stavebným úradom pre držiteľa stavebného povolenia, investora a realizujúcu stavebnú firmu, ktoré umožňujú využívanie predmetov nášho vlastníckeho práva (napr. vo forme dostatočného a bezpečného prekrytia staveniska a prístupových ciest).“

Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že po doručení petície vlastníkov garáží mestu (2. júna 2011, pozn.) primátor mesta vyzval stavebníka na dodržanie podmienok prípismi sp. zn. 10134/1257/2011/031-ZZ z 29. júna 2011, sp. zn. 12837/738/2011/031-ZZ z 9. augusta 2011 a sp. zn. 3126/738/2011/031-ZZ z 12. augusta 2011 (ďalej len „výzvy na dodržanie podmienok“). V uvedených výzvach primátor mesta poukázal na nedodržanie podmienok určených v povolení na užívanie cesty (predovšetkým nedodržanie podmienok doby využívania cesty, pozn.) zo strany stavebníka a v súvislosti s tým ho vyzval na predloženie nového povolenia (výzvy z 29. júna 2011 a 9. augusta 2011, pozn.) a zároveň na dokončenie stavebných prác do 31. augusta 2011 (výzva z 12. augusta 2011, pozn.).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti ďalej vyplýva, že mesto najprv sťažovateľovi v súlade s § 5 ods. 7 zákona o petičnom práve oznámilo „predĺženie“ lehoty na vybavenie petície prípisom č. 11177/3592/2011/115 z 15. júla 2011 (sám sťažovateľ v liste z 19. júla 2011 adresovanom mestu uvádza, že „Lehota 30 pracovných dní uplynula dňa 15. 7. 2011“, pozn.) a následne mu v prípise č. 14871/3592/2011/115-FZ zo 14. septembra 2011 (posledný deň lehoty uplynul podľa sťažovateľa 26. augusta 2011, pozn.) oznámilo, že „petícia nebude predkladaná na 11. riadne zasadnutie Mestského zastupiteľstva v D., ktoré sa koná dňa 27. 09. 2011 z nasledovného dôvodu:

Tohto času sú rekonštrukčné práce ohľadne rozšírenia teplovodných rozvodov ukončené a miestna komunikácia vedúca k bytovému domu so súpisným číslom ... a garážam je daná do riadneho užívania, čím užívacie právo vlastníkov a užívateľov garáží je neobmedzené. K predmetu petície poznamenávame, že mestský úrad výzvami viackrát upozornil S., s. r. o. na dodržanie podmienok určené v rozhodnutí č. 2404/031/2011 zo dňa 09. 03. 2011 o povolení na zvláštne užívanie cesty.“.

Navyše, z príloh k sťažnosti vyplýva, že v prílohe k prípisu mesta č. 13576/4290/2011/031-ZZ z 24. augusta 2011 boli sťažovateľovi zaslané aj už spomínané výzvy na dodržanie podmienok ako „*opatrenia mestského úradu*“ smerujúce k naplneniu účelu sledovaného petíciou.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základného práva podľa čl. 27 ods. 1 ústavy vo vzťahu k času, ktorý uplynul od podania petície vlastníkov garáží do jeho vyrozumienia o jej vybavení („*odporca zmaril moje petičné právo, pričom toto zmarenie... spočíva v nerešpektovaní zákonného príkazu ustanovenému zákonodarcom v podobe doby na vybavenie petície*“). Ústavný súd konštatuje, že podľa jeho zistení bol sťažovateľ vyrozumiený o jej vybavení po uplynutí lehoty ustanovenej zákonom o petičnom práve (a to aj predĺženej v zmysle § 5 ods. 7 tretej vety tohto zákona, pozn.). V tejto súvislosti ale ústavný súd zároveň poukazuje na právne názory vyslovené v jeho doterajšej judikatúre, v zmysle ktorých samotné nedodržanie poriadkovej lehoty 30 dní (resp. ďalšej dodatočnej lehoty 30 dní) na vybavenie petície podľa § 5 ods. 7 petičného zákona nie je porušením uvedeného základného práva. Ani prípadné oneskorené poskytnutie, príp. oznámenie informácie o výsledku vybavenia petície až na základe výzvy osoby, ktorá petíciu podala, nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie čl. 27 ods. 1 ústavy (napr. III. ÚS 266/08). Ústavný súd nevidí dôvod, aby z uvedených právnych názorov nevychádzal aj pri preskúmvaní sťažnosti sťažovateľa.

Vo svojej doterajšej judikatúre ústavný súd už tiež uviedol, že kritériom posúdenia, či v danom prípade mohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 27 ods. 1 ústavy vo väzbe na prekročenie lehôt ustanovených v § 5 ods. 7 zákona o petičnom práve, je to,

či by v dôsledku toho došlo (mohlo dôjsť) k zmareniu samotného účelu petície (m. m. IV. ÚS 409/2010).

Podľa § 8 ods. 1 cestného zákona na užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú určené (ďalej len „zvláštne užívanie“), je potrebné povolenie cestného správneho orgánu s výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 6, 7 a 8 vydané so súhlasom dopravného inšpektorátu. Cestný správny orgán môže v povolení určiť podmienky na zvláštne užívanie a pre ich nesplnenie môže udelené povolenie zrušiť. Zvláštne užívanie sa povoľuje na dobu určitú, ak u užívateľa trvajú dôvody, pre ktoré bolo povolenie udelené. Pri zmene užívateľa, podmienok užívania a podobne je potrebné požiadať o nové povolenie, prípadne o zmenu povolenia.

Účel petície vlastníkov garáží možno identifikovať ako „uloženie povinnosti zo strany stavebného úradu stavebníkovi, aby vykonal také úkony, ktoré umožňujú využívanie predmetov vlastníckeho práva (garáží, pozn.)“, a to v dôsledku nedodržania podmienok stanovených v povolení na užívanie cesty, keďže *„vychádzajúc z doteraz spozorovaného pracovného tempa zamestnancov pracujúcich na výkopových prácach bola jasná dlhodobá nemožnosť prístupu k našim garážam a ich riadneho užívania...“*.

Posúdenie otázky, či postup orgánu verejnej správy pri vybavovaní petície obstojí z hľadiska čl. 27 ods. 1 ústavy, sa odvíja od obsahu a povahy jeho právomoci, k výkonu ktorej sa vzťahuje obsah tejto petície. Vzhľadom na uvedené je preto potrebné posúdenie vybavovania petície zo strany mesta vo vzťahu k splneniu účelu petície posúdiť z pohľadu obsahu a povahy právomoci mesta ako orgánu verejnej správy.

Z už uvedeného vyplýva, že mesto (primátor mesta) po doručení petície vlastníkov garáží uskutočnilo v rámci svojich kompetencií viacero opatrení smerujúcich k naplneniu účelu petície, a to výzvami na dodržanie podmienok adresovaných stavebníkovi, ako aj výzvami na predloženie nového povolenia a na dokončenie stavebných prác do 31. augusta 2011 adresovaných stavebníkovi.

S prihliadnutím na citovanú právnu úpravu vzťahujúcu sa na kompetencie mesta prislúchajúce mu ako cestnému správnomu orgánu možno podľa názoru ústavného súdu postup mesta smerujúci k vybaveniu petície vlastníkov garáží považovať za ústavne konformný, teda zodpovedajúci obsahu základného práva vyplývajúceho z čl. 27 ods. 1 ústavy, a teda v konečnom dôsledku taký, ktorý nezmaril účel tejto petície, a to aj pri akceptovaní skutočnosti, že v danom prípade nebola dodržaná poriadková lehota na vybavenie petície podľa § 5 ods. 7 petičného zákona.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K námietke porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Sťažovateľ v sťažnosti zároveň namietal nečinnosť mesta v rámci konania o vydanie stavebného povolenia a konania o povolení užívania cesty, „*nakoľko uvedené dve povolenia neobsahujú žiadnu zmienku týkajúcu sa opatrení eventuálne požadovaných odporcom ako orgánom verejnej správy na žiadateľovi (investorovi) v záujme ochrany vlastníckeho práva iných dotknutých subjektov*“, čím podľa sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd považoval za potrebné v tejto súvislosti upozorniť na skutočnosť, že sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku v súlade s čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu v spojení s postupom mesta pri vybavovaní petície (pozri text petitu sťažnosti, pozn.), pričom ale namietané porušenia týchto práv odôvodňuje (podľa citovaného, pozn.) nečinnosťou mesta v rámci konania o vydanie stavebného povolenia a konania o povolení užívania cesty, teda nie v rámci vybavovania petície.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi dôvodmi, na ktorých zakladá sťažovateľ namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a spôsobom vybavovania petície vlastníkov garáží neexistuje priama príčinná súvislosť. Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v jej petite.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že nespochybňuje právo sťažovateľa domáhať sa ochrany svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu (ne)konaním orgánu verejnej správy (v danom prípade mesta) v rámci konania o vydaní stavebného povolenia a konania o povolení užívania cesty. Keďže v oboch prípadoch ide o správne konania, sťažovateľ mal možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v týchto správnych konaniach jednak prostredníctvom právnych prostriedkov obsiahnutých v správnom poriadku a následne príp. prostredníctvom žaloby v rámci správneho súdnictva (§ 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku), pričom uplatnenie uvedených právnych prostriedkov ochrany vzhľadom na subsidiaritu právomoci ústavného súdu musí predchádzať podaniu sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného vyplýva, že aj keby bol sťažovateľ namietal porušenie svojich práv nečinnosťou mesta v uvedených správnych konaniach samostatne, t. j. bez spojenia s postupom mesta pri vybavovaní petície vlastníkov garáží, musel by ústavný súd túto časť jeho sťažnosti odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011